

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

**MAGISTRAT DR.
FRANCESCO DEPASQUALE**

Seduta tat-13 ta' Jannar, 2014

Avviz Numru. 283/2011

**Gasamamo Insurance Limited (C3143) heck kid
issurrogata fid-drittijiet ta' l-assikurat taghha Carmel
Spiteri sija bil-polza u bil-ligi kif ukoll l-istess Carmel
Spiteri (ID 334360M)**

VS

**Kunsill Lokali Siggiewi, Kunsill Lokali Mqabba,
Kunsill Lokali Luqa u Awtorita' ghat-Trasport f'Malta.**

Il-Qorti

Rat ir-rikors ippresentat fid 29 ta' Awissu 2011 fejn ir-rikorrent talbu lill-intimati jew min minnhom sabiex ihallsuhom is-somma ta' tlett elef, sitt mija u tlieta u sebghin Euro u erbgha u erbghin centezmu (€3,673.44) rapprezentanti danni sofferti minn Carmel Spiteri fuq il-vettura DBQ236 misjuqa mit-tifel tieghu Daniel Michael

Spiteri gewwa Triq ta' Kandia, limiti tas-Siggiewi Imqabba u Luqa, fit 12 ta' Dicembru 2009 wara illi l-vettura baqgħet diehla f'hofra illi kien hemm fuq wicc it-triq mingħajr ebda senjaletika u, bħala rizzultat, safa involut f'incident.

Rat ir-risposta tal-Kunsill Lokali Siggiewi ipprezentat fl 4 ta' Ottubru 2011 fejn saħqet in difiza li r-rikorrenti kellha indika bic-car fejn sehh l-incident għax hi mhix responsabbli tal-parti tat-triq fejn gara l-incident peress illi dik il-parti tat-triq illi hija responsabbli ta' tagħha hija fi stat tajjeb. Saħqet ukoll illi hija ma għandha ebda relazzjoni għuridika ma' l-intimat u li d-danni reklamati huma kontestati.

Rat ir-risposta ta' l-Awtorita' għat-Trasport f'Malta ipprezentata fis 7 ta' Ottubru 2011 fejn saħqet illi t-triq in kwistjoni ma hijiex la triq arterjali u lanqas distributorja u għalhekk ma taqax taht ir-responsabbli ta' tagħha. L-Awtorita' għalhekk insistiet illi l-pretensjonijiet fil-konfront ta' tagħha huma infondati fil-fatt u fid-dritt.

Rat ir-risposta tal-Kunsill Lokali Luqa ipprezentata fis 7 ta' Ottubru 2011 fejn saħqet illi l-incident ma sehhx fil-konfini u responsabbli ta' tagħha u għalhekk kellha tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju.

Rat illi l-Kunsill Lokali Mqabba, għalkemm notifikati fl 20 ta' Settembru 2011 (vide fol 32 tergo), qatt ma ressqu eccezzjonijiet u, fis 17 ta' Frar 2012, gew ipprezentati fil-konfront ta' tagħha kapitoli a tenur tal-artikolu 698 tal-Kap 12, u ma dehrinx fis-seduta tal 11 ta' Mejju 2012 sabiex tikkontesta t-talbiet lilha imputati.

Semgħet ix-xhieda u kontro ezami ta' **Daniel Michael Spiteri**, sewwieq tal-vettura DBQ 236, illi ingħata fis 17 ta' Frar 2012.

Semgħet ix-xhieda ta' **Damian Everest**, rappreżentant tas-socjeta rikorrenti, mogħtija fil 11 ta' Mejju 2012.

Semghet ix-xhieda u kontro ezami ta' **Pio Farrugia**, rappresentant tad-Direttur tal-Gvern Lokali, moghtija fl-10 ta' Dicembru 2012.

Semghet ix-xhieda ta' **Ivor Robinich**, rappresentant tal-MEPA, moghtija fl-10 ta' Dicembru 2012.

Semghet ix-xhieda u kontro-ezami tal-**Ispettur Gabriel Micallef** moghtija fl 1 ta' Marzu 2013.

Semghet ix-xhieda u kontro-ezami ta' **Victor Borg Fiorentino**, rappresentant tal-MEPA, moghtija fl 1 ta' Marzu 2013.

Rat illi fl-1 ta' Marzu 2013 is-socjeta rikorrenti dikjarat illi ma kellhiex provi x'tipresenta.

Semghet ix-xhieda u kontro-ezami tal-**PL Joeline Pace Ciscaldi**, rappresentanta tal-Awtorita' ghat-Trasport f'Malta, moghtija fis 6 ta' Mejju 2013.

Rat illi fis 6 ta' Mejju 2013 l-Awtorita' ghat-Trasport f'Malta iddikjarat illi ma kellhiex aktar provi x'tipresenta.

Rat l-affidavit ta' **Nikol Baldacchino**, Segretarju Ezekuttiv tal-Kunsill Lokali Siggiewi ippresentat fit-3 ta' Gunju 2013.

Semghet il-kontro ezami ta' Daniel Michael Spiteri moghtija fit 28 ta' Gunju 2013.

Rat l-affidavit ta' **Robert Musumeci**, Sindku precedenti tal-Kunsill Lokali Siggiewi meta sehh l-incident, ippresentat fl-4 ta' Ottubru 2013.

Rat illi kemm il-Kunsill Lokali Siggiewi kif ukoll il-Kunsill Lokali Luqa, fis-seduta tal 21 ta' Ottubru 2013, iddikjaraw illi ma kellhomx aktar provi x'jippresentaw.

Semghet it-trattazzjoni tal-abbli difensuri tas-socjeta rikorrenti kif ukoll tal-Awtorita tat-Trasport f'Malta u tal-Kunsill Lokali tas-Siggiewi u ta' Hal Luqa, wara liema trattazzjoni il-kawza giet differita ghallum ghas-sentenza.

Ikkunsidrat

Il-kawza odjerna tirrigwarda incident awtomobilistiku illi sehh fit 12 ta' Dicembru 2009 gewwa Triq ta' Kandja, limiti tas-Siggiewi, liema incident seta kellu konsegwenzi aktar gravi li ma kienx ghal fatt illi hadd ma kien ghaddej minn tali triq salv Daniel Spiteri. Di fatti, jirrizulta kemm mix-xhieda ta' l-istess Spiteri kif ukoll mir-ritratti minnu esebiti, illi, hekk kif huwa kien sejjer minn Siggiewi lejn Hal Qormi, f'gurnata bi vizwali tajba, ghalkemm kien qed jipprova jevita il-varji hofer li hemm fit-triq, f'mument minnhom, safa rinfaccjat b'hofra kbira illi huwa ipprova jevita. Hekk kif kien qed jipprova jevita tali hofra, Spiteri baqa diehel fiha u tilef il-kontrol tal-vettura li, bhala rizultat, qamet il-karreggjata ghan-naha opposta tat-triq u baqa diehel fil-hajt tas-sejjieh illi kien hemm.

Wara illi sehh l-incident, Spiteri, b'velocita ridotta hafna in vista tal-hsarat li sofra, saq il-vettura lura lejn il-mechanic tieghu sabiex jara x'seta jsir biex tissewwilu l-hsara. Minn hemmhekk huwa ghamel rapport mal-assikurazzjoni tieghu, is-socjeta rikorrenti GasanMamo, u sussegwentement, wara illi ntalab jaghamel hekk mis-socjeta ssikuratrici, huwa ghamel rapport lill-Puluzija.

Spiteri, eventwalment, mar anke ghand Robert Musumeci, dak iz-zmien Sindku tal-lokalita' tas-Siggiewi, li ghamillu site plan ta' fejn gara l-incident u indikalu fuq l-istess site plan fejn sehh l-impatt filwaqt illi stqrr mieghu illi hemmhekk kien jiffirma parti mis-Siggiewi.

Ikkunsidrat

Il-kwistjoni spiccat quddiem dina l-Qorti mhux minhabba fid-dinamika ta' l-incident per se, izda peress illi hadd ma ried jaccetta illi t-triq taqa' taht il-konfini. Di fatti, wara illi l-assikurazzjoni kienet hallset lill-assikurat taghha, li kien assikurat fuq bazi "fully comprehensive", dak kollu illi kien lilu dovut, wara li tnaqqas l-eccess ta' €350 illi huwa kellu

jhallas, hija pprocediet biex taghmel ittra ufficjali lill-Kunsill Lokali Siggiewi u lill-Awtorita ghat-Trasport f'Malta fit 22 ta' Frar 2010. Il-Kunsill Lokali Siggiewi infurmawhom illi ma kienux responsabbli ghal dik il-parti tat-triq filwaqt illi l-Awtorita, wara hafna insistenza da' parte tas-socjeta rikorrenti, qalet illi t-triq ma hijiex wahda illi taqa' taht il-kompetenzi taghhom.

Sussegwentement is-socjeta rikorrenti kitbet lill Kunsill Lokali Mqabba fil 25 ta' Gunju 2010 permezz ta' email illi, fit-28 ta' Gunju 2010, gharrfuha illi t-triq ma taqax taht il-konfini taghhom filwaqt illi fis-16 ta' Novembru 2010 kitbu lill-Kunsill Lokali Luqa. Ma jidhirx illi kien hemm xi risposta da' parte tal-Kunsill Lokali Luqa.

Eventwalment, fid 29 ta' Awissu 2011, infethet il-kawza odjerna.

Ikkunsidrat

Jirrizulta mill-pjanti esebiti mill-Malta Environment & Planning Authority a fol 99, illi t-triq fejn sehh l-incident, ossija Triq ta' Kandja, hija indikata bhala "Local Access" road, jigifieri ma hijiex la triq arterjali u wisq anqas triq distributorja.

Jirrizulta wkoll illi, skond publikazzjoni mahruga mid-Dipartiment tal-Kunsill Lokali u l-Awtorita ta' l-Ippjanar fis-sena 1999, gie indikat bic-car illi toroq arterjali u distributorju kif definiti fil-Pjan ta' Struttura tal-istess Awtorita baqghu responsabbilta' ta' l-Awtorita' ghat-Trasport Pubbliku filwaqt illi t-toroq l-oħra gew mghoddija mill-Gvern lill-Kunsill Lokali, u dana kif hareg car minn ittra annessa ma' l-istess publikazzjoni mahruga mid-Direttur tal-Kunsilli Lokali fis-sena 1999.

Finalment, jirrizulta car illi, skond il-pjanta annessa ma tali rapport, u esebita a fol 114 tal-process, it-triq Ta' Kandja taqa' entro il-konfini tal-lokalita' tal-Kunsill Lokali Siggiewi.

Allura, johrog car daqs il-kristall illi dina t-triq hija responsabbilta' tal-Kunsill Lokali Siggiewi.

Ikkunsidrat

Jirrizulta ben ippruvat illi l-incident sehh minhabba fil-fatt illi t-triq minn fejn kien ghaddej Daniel Spiteri ma kienetx fi stat tajjeb ta' manutenzjoni, tant illi kellha diversi toqob fiha, kif jidher fir-ritratti a fol 29 sa 31 tal-process, liema manutenzjoni kienet responsabbilta' unika tal-Kunsill Lokali Siggiewi, peress illi tali triq hija indikata bhala "Triq Lokali".

Fil-gurnata ta' llum, kull sewwieq jippretendi illi t-toroq jinzammu fi stat tajjeb u, filwaqt illi huwa accettabbli illi triq ikollha xi hsara zgħar rizultat tal-'wear and tear' normali inhabba fl-uzu tat-triq u l-elementi tan-natura, certament ma tista qatt tkun accettabbli illi triq tkun fi stat daqstant hazin illi jkollha diversi toqod ta entita' serja, wahda wara l-ohra, minghajr ma jsir ebda tip ta' indikazzjoni dwar tali perikolu jew jsiru rriparazzjonijiet minnufih. Huwa d-dover tal-Kunsill Lokali illi tahthom jaqghu tali toroq, li jassikuraw li t-toroq ikunu fi stat karreggjabbli u li jsir il-monitoragg mehtieg b'mod regolari halli tali hsarat jigu riparati minnufih.

Huwa car illi, fil-kaz odjern, mhux talli ma kien hemm ebda monitoragg da' parte tal-Kunsill Lokali Siggiewi, izda kien hemm nuqqas grossolan da' parte ta' l-istess Kunsill li naqas milli jirranga dawna t-toqob konsiderevoli illi kien hemm fit-triq, minhabba f'liema nuqqas, sehh l-incident illi wassal għal kawza odjerna, liema incident seta kellu konsegwenzi ferm aktar serji kieku kien hemm traffiku għadejj mill-karreggjata opposta.

Ikkunsidrat

Fl-ahhar nett, qabel ma tghaddi għad-decizjoni finali, il-Qorti ma tistax ma tinnutax illi l-Kunsill Lokali Mqabba, għalkemm debitament notifikati, qatt ma dehru fil-

proceduri odjerni u qatt ma ressqu ebda eccezzjonijiet. Jirrizulta wkoll illi fis 17 ta' Frar 2012, gew ipprezentati fil-konfront taghha kapitoli a tenur tal-artikolu 698 tal-Kap 12, u ma dehritx fis-seduta tal 11 ta' Mejju 2012 sabiex tikkontesta t-talbiet lilha imputati. Madanakollu, il-Qorti ma tisatx ukoll ma tosservax illi, fit 28 ta' Gunju 2010, l-istess Kunsill ta' l-Mqabba kienu infurmaw lis-socjeta rikorrenti illi hija ma kellha x'taqsam xejn ma' l-incident peress illi ma jaqax fil-konfini taghha. Il-Qorti ma tistax ma tinnutax ukoll illi harsa lejn il-publikazzjoni fuq imsemmija mahruga mid-Dipartiment tal-Kunsilli Lokali u l-Awtorita ghat-Trasport f'Malta kien mal-ewwel juri illi attwalment it-triq qatt ma setghet kienet fil-konfini tal-Kunsill Lokali Mqabba. Ghalhekk, il-Qorti, filwaqt illi tifhem illi sar kapitolu fil-konfront tal-Kunsill Lokali Mqabba, thoss illi jkun opportun li, a tenur ta' l-artikolu 700 (2) tal-Kap 12, ma tapprovax tal-kapitolu, u ghalhekk qieghda thassar il-kapitolu ipprezentat fil-konfront tal-Kunsill Lokali Mqabba fis-17 ta' Frar 2012.

Konkluzjoni

Il-Qorti,

Wara illi rat il-provi kollha prodotti u semghet ix-xhieda mressqa quddiemha,

Wara illi semghet it-trattazzjoni ta' l-abbli difensuri

Tghaddi biex taqta u tiddeciedi billi

Tilqa l-eccezzjonijiet tal-Kunsill Lokali Luqa u tal-Awtorita' ghat-Trasport f'Malta u tilliberahom mill-osservanza tal-gudizzju,

Tichad l-eccezzjonijiet tal-Kunsill Lokali Siggiewi u ghalhekk

Tilqa t-talbiet attrici kif dedotti limitatament fil-konfront tal-Kunsill Lokali Siggiewi u ghalhekk

Tikkundanna lill-istess Kunsill Lokali Siggiewi thallas lis-socjeta rikorrenti GasanMamo Insurance Limited is-somma ta' tlett elef, tlett minja u tlieta u ghoxrin Euro u erbgha u erbghin centezmu (€3,323.44) u lill Carmel Spiteri is-somma ta' tlett mija u hamsin Euro (€350) flimkien ma' l-imghax fuq tali ammonti mit-22 ta' Frar 2010, data tal-presentata ta' Ittra Ufficjali kontra l-istess Kunsill Lokali, sad-data tal-pagament effettiv.

Spejjez tal-proceduri odjerni tal-partijiet kollha ghandhom ikunu sopportati unikament mill-Kunsill Lokali Siggiewi.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----